

Av. Onur ŞAHİNKAYA

**ÖNLEYİCİ YAKALAMA VE
DURDURMA
Dünü - Bugünü - Yarını**

onikilevha
KURUMSAL YETİŞTİRME VE GELİTİM

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	V
ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR.....	XV
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM KİŞİ ÖZGÜRLÜĞÜ VE GÜVENLİĞİ HAKKI VE İLGİLİ KAVRAMLAR

I. Kişi Özgürlüğü ve Güvenliği Hakkı	5
A. Hukukta Kişi Özgürlüğü, Güvenliği ve Haktan Mahrumiyet Kavramları	5
1. Özgürlük ve Güvenlik: Neden Kalıplaştı?.....	5
2. Özel Hukukun Hâkimiyeti.....	8
3. Kısıtlama ve Mahrumiyet Kavramları:.....	11
B. Hakkın Doğuşu, Tarihi Gelişimi	12
1. Magna Carta ve Sened-i İttifak'ı Doğru Okumak	12
2. Habeas Corpus: Vergi Mükellefinin Bedeni Kime Ait?	16
3. Hukuk Tarihine Bakışta Liberal Yanılsama: Beccaria'ya Şaşırmak	19

4. Hangi Güvenlik: Macbeth'in Kibri.....	22
C. Hakkın Uluslararası Belgelerdeki Yeri	27
D. Hakkın İç Hukuktaki Yeri ve Klasik Yakalama Kurumu.....	30
1. Anayasal Rejim	30
2. Doktrinde Yaklaşım Sorunu	33
3. Gecikmesinde Sakınca Bulunan Hâl ve Cumhuriyet Savcısının Yakalama Emri Düzenlemesi Tartışması.....	39
II. Polis Kavramı, Gelişimi ve Polisin Günümüzdeki Fonksiyonu.....	43
A. Polis, Düzen ve Detention (Tutma/Alıkoyma) Kavramları.....	43
1. Polis	44
2. Düzen	45
3. Detention (Tutma/Alıkoyma).....	47
B. Polisin Doğuşu ve Tarihsel Gelişimi	49
1. İlk Dönem: Feodalizmden Kapitalizme Geçerken Polis.....	49
2. İkinci Dönem: Kapitalist Düzenin İnşasında Polis.....	51
3. Üçüncü Dönem: Profesyonel Polisin Doğuşu.....	53
4. Türkiye'de Polisin Tarihsel Seyri	54
C. Polisin Günümüzdeki Fonksiyonu.....	56
1. Profesyonel Sonrası Dönem: Kanun Dar Geliyor.....	56
2. Türkiye ABD'yi Takip Ediyor	63
3. OHAL mi Değil mi?	68
III. Polisin Kişi Özgürlüğü Ve Güvenliği Hakkına Müdahalesinde Keyfilige İmkân Veren Kavramlar	71
A. Takdir Yetkisi	72
B. Re'sen İcra	75
C. Makul Şüphe, Mesleki Tecrübe, Makul Sebep	77

İKİNCİ BÖLÜM
HÂKİM KARARINA DAYANMAYAN
VE ADLİ MERCİ ÖNÜNE ÇIKARMA
AMACI GÜTMİYEN POLİS EYLEMLERİ
VASITASIYLA KİŞİ ÖZGÜRLÜĞÜ VE
GÜVENLİĞİ HAKKINDAN MAHRUM
BIRAKILMA HÂL VE USULLERİ

I. Yakalama Emrine Dayanan Kolluk Yakalaması (CMK.m.98/1)	85
II. Ceza Muhakemesi Kanunu'nda Yer Alan, Yakalama Emrine Dayanmayan Kolluk Yakalaması (CMK.m.90/2)	88
A. Yakalama Emrine Dayanmayan Kolluk Yakalamasının Şartları..89	
1. Tutuklama Kararı Verilmesi veya Yakalama Emri Düzenlenmesini Gerektiren Hâl	89
2. Gecikmesinde Sakınca (Tehlike) Bulunan Hâl	92
3. Cumhuriyet Savcısına veya Âmirlerine Derhâl Başvurma Olanığı Bulunmaması.....	93
B. Yakalama Emrine Dayanmayan Kolluk Yakalaması Karşısında Başvuru Yolları.....	94
1. Sulh Ceza Hâkimine Başvuru.....	94
2. Tazminat Başvurusu.....	97
III. Polis Gözaltısı (CMK.m.91/4).....	101
IV. Önleyici Yakalama ve Durdurma Açısından Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile Arama ve Yakalama Yönetmeliklerindeki Hâl ve Usuller	105
A. Önleyici Yakalama Açısından Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu m.13, 17, Mülga.m.18.....	107
1. PVSK'nın Genel Değerlendirilmesi	107
a. PVSK'nın Yürürlük Sorunu.....	107
b. PVSK'nın Nitelik Sorunu	108
c. Doktrinin PVSK Karşısındaki Tutumu	109

2. Sarhoşluk, Sınır İhlali, Akıl Hastalığı, Küçüklük, Serserilik, Bulaşıcı Hastalık Hâlleri (PVSK.m.13).....	112
3. Polisin Verdiği Emre İtaatsizlik ve Koyduğu Tedbire Riayetsizlik, Polise Direnme Hâlleri (PVSK.m.17)	124
4. Önleyici Yakalamanın Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'ndaki İlk Düzenlemesi (PVSK Mülga.m.18).....	127
B. Durdurma Açısından Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu.m.4/A ve Arama Yönetmeliği.m.27	130
1. Durdurma Yetkisinin Ortaya Çıkışı, Gelişimi ve Hukuki Mahiyeti.....	130
2. İç Hukukta Durdurma Yetkisinin Düzenlenişi.....	140
3. Durdurmanın Anayasa Karşısındaki Durumu.....	153
4. Durdurmanın Koruma Tedbirleri ve Önleme Araması ile Karşılaştırılması.....	157
C. İç Hukuktaki Önleyici Yakalama ve Durdurma Hükümlerinin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Karşısındaki Hukuki Durumu.....	160
1. Tarihsel süreç	161
2. İçtihadın Yerleşmesi.....	164
3. 2018 Yılı İçtihat Değişikliği	172
D. Kişi Özgürlüğü ve Güvenliği Hakkına Önleyici Yakalama ve Durdurma Adı Altında Yapılan Müdahalelere Karşı Başvuru Yolları.....	178
V. Polisin “Emre Dayanmayan Yakalama Yetkisi”ni Düzenleyen Ceza Muhakemesi Kanunu Hükmü ile Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ve Arama Yönetmeliği Hükümleri Arasındaki Temel Farklar.....	181
VI. Geleceğe Işık Tutan Üç Mesele ve Sonuç.....	185
SONUÇ.....	201
KAYNAKÇA	207
EK 1	221
EK 2	222

EK 3	223
EK 4	224
EK 5	226
EK 6	229
EK 7	230
EK 8	237
MAHKEME KARARLARI İNDEKSİ.....	239
İSİM VE KAVRAM İNDEKSİ.....	249